

pèrdua de la coberta vegetal pot dur a l'erosió del sòl.

Molt lligada a aquesta causa apareix la "sobreeplotació", en la qual el sòl s'esgota per la pèrdua de nutrients i l'erosió. Si s'escurcen els períodes que les terres queden en guaret (lliures de tot cultiu) o s'abusa de l'ús de tècniques mecàniques que produeixen una pèrdua generalitzada de sòl, estarem enfront d'un futur de terres infèrtils i seques.

També la tala excessiva de vegetació, per crear terres agrícoles i pasturatges però sobretot per destinar-la a fusta, caracteritza les terres seques dels països en desenvolupament i provoca que, en regions senceres, els voltants de les ciutats manquin completament d'arbres.

La salinització del sòl, conseqüència directa de l'ús de tècniques agrícoles rudimentàries i pràctiques poc apropiades, unida a la mala gestió dels progra-

mes d'irrigació, és una altra de les causes directes de la mort de la terra i la desertització. Referent a això, convé potser també ressaltar que la utilització -a llarg termini- de depuradores, perquè no sempre aconseguixen un aigua totalment depurada, provoquen en el mar salinització en llançar les seves dei-

s'ha confiat massa en les mesures tècniques per a pal·liar aquest assumpte

xalles (salitre).

La pluja àcida, com a efecte de la contaminació de l'atmosfera per la presència en l'aire de compostos de sofre provinents de la indústria i centres urbans, és un fenomen en continu creixement en els països industrialment avançats, que arrasa tota la vegetació que troba en el seu camí i produeix l'efecte de la dissolució de part de la massa de gel dels oceans, glaceres.

Tots aquests factors són inherents a la presència de l'home a la terra, però en l'últim segle se li va sumar una altra activitat humana molt devastadora: el turisme, sobretot la preparació urbanística destinada a allotjar-lo.

No és estrany trobar en zones càlides complexos que semblen oasis en deserts. Les aigües -en moltes ocasions subterrànies, que la naturalesa destina a hectàrees d'entorn natural- es canalitzen per a utilitzar-les en uns pocs metres quadrats, en clar detriment de la resta de les terres que abans se'n nodrien.

3.- A la recerca de solucions.

Les conclusions dels congressos mundials per buscar solucions a aquest greu problema admeten que s'ha confiat massa en les mesures tècniques per a pal·liar aquest assumpte. Els nous enfocaments posen l'accent en la participació de les comunitats locals i en la presa de consciència, per part dels governs respectius, dels problemes que es deriven de la marginació de la població rural.

Es tracta d'una nova manera d'enfrontar-se a la desertització: considerar també els factors no físics, sense limitar les solucions a tractats teòrics i pràctiques agroforestals. Aquestes mesures atenen a una clàssica reivindicació de les organitzacions ecologistes, que reclamen que es contempli el problema conforme als interessos dels pobles que habiten les terres àrides o susceptibles de ser-ho.

Com a resum pot dir-se que les noves propostes contra la desertització propugnen una major participació dels pobles que pateixen aquest problema.